

56. MEKTUP

۵۶- ﴿الْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالْخَمْسُونَ إِلَى مَوْلَانَا عَبْدِ الْقَادِرِ الْأَنْبَالِيِّ فِي بَيَانِ أَنَّ مُعَامَلَةَ الْعَارِفِ تَبْلُغُ مَرْتَبَةً يَكُونُ حُكْمُ سَيِّئَاتِ الْآخِرِينَ بِالنِّسْبَةِ إِلَيْهِ حَسَنَاتٍ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى "أُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ" تَبْلُغُ مُعَامَلَةُ الْعَارِفِ بِعَيْنَاةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَحُرْمَةِ حَبِيبِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ مَرْتَبَةً تُصِيرُ سَيِّئَاتُ الْآخِرِينَ فِي حَقِّهِ حَسَنَاتٍ وَتَكُونُ الصِّفَةُ الرَّذِيلَةُ بِالنِّسْبَةِ إِلَى غَيْرِهِ حَمِيدَةً بِالنِّسْبَةِ إِلَيْهِ مَثَلًا الرَّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ مِنَ السَّيِّئَاتِ وَمِنْ رَذَائِلِ الْأَوْصَافِ يَعْزُضُ لِهَمَا فِي حَقِّهِ الْحُسْنُ وَتَأْخُذَانِ حُكْمَ الْحَمْدِ وَالشُّكْرِ فَإِنَّ ذَلِكَ الدَّرْوِشَ قَدْ سَلَبَ عَنْ نَفْسِهِ جَمِيعَ أَقْسَامِ الْعِظَمَةِ وَالْكِبَرِيَاءِ وَنَسَبَهَا إِلَى جَنَابِ قُدْسِ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ وَأَبْعَدَ عَنْ نَفْسِهِ جَمِيعَ أَنْوَاعِ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ وَالْخَيْرِ وَالْكَمَالِ وَخَصَّصَهَا بِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى لَا يَجِدُ نَفْسَهُ غَيْرَ شَرٍّ وَنَقْصٍ وَلَا يَرَى فِي نَفْسِهِ غَيْرَ ذُلٍّ وَافْتِقَارٍ وَانْكِسَارٍ فَإِنْ كَانَ فَرْدٌ مِنْ أَفْرَادِ الْكَمَالِ فَرَضًا مُتَوَجِّهًا فِي الظَّاهِرِ يَجِدُهُ مِرْقَاتًا يَتَرَفَّى مِنْهَا إِلَى فَوْقٍ وَيَصِلُ إِلَى جَنَابِ بَلِيقُ بِالْعِظَمَةِ وَالْكِبَرِيَاءِ وَهَكَذَا حَالُ الْحُسْنِ وَالْجَمَالِ وَالْخَيْرِ وَالْكَمَالِ لَيْسَ لَهُ تَصَيُّبٌ مِنْهَا غَيْرَ أَنْ تَكُونَ هَذِهِ الْأَشْيَاءُ مَرَاقِي لَتَرْقِيهِ وَالْأَمَانَاتُ رَاجِعَةً إِلَى أَهْلِ الْأَمَانَاتِ فَقِي صُورَةَ الرَّيَاءِ وَالسُّمْعَةَ لَيْسَ مَقْصُودُهُ الْأَشْتِهَارَ وَالْإِفْتِخَارَ وَالرِّفْعَةَ وَالْعِظَمَةَ بَلْ أَظْهَرَ نِعْمَةَ الْحَقِّ وَإِعْلَامَ إِحْسَانِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى إِلَيْهِ فَكَانَ الرَّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ عَيْنَ حَمْدِ الْحَقِّ وَشُكْرِهِ تَعَالَى وَتَقْدَسَ وَخَرَجًا مِنَ الرَّذَالَةِ إِلَى الْمَحْمَدَةِ وَعَلَى هَذَا الْقِيَاسِ سَائِرُ الصِّفَاتِ "أُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا" وَالسَّلَامُ.

TÜRKÇE ANLAMI

Mevlana Abdülkadir el-Enbâlî'ye Gönderilmiştir. İrfan sahibinin muamelesi öyle bir mertebeye ulaşır ki, diğerlerinin kötülüklerinin ona göre hasenat olduğunu beyan etmektedir.

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Allah Teâlâ buyuruyor ki: "İşte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir" (Furkan. 70).

İrfan sahibinin muamelesi Allah Subhânehu'nun inayeti, Hâbil Peygamber (sav)'in hürmeti ile öyle bir mertebeye ulaşır ki, başkalarını kötülükleri onun hakkında iyilik olur. Başkasına göre kötü olan bir sıfat ona göre iyi olmuş olur. Mesela riyakarlık ve desinler diye yapmak kötü amel ve de çirkin ahlak sayılır. Ancak onun hakkında bu iki şey güzel olur verir, hamd ve şükür makamı yerine geçer. Zira bu mertebeye ermiş olan derviş, azamet ve büyüklenmenin her türlüşünden kendisini sıyırmış ve de bütün bunları Cenab-ı Hakk celle ve 'ala'ya nisbet etmiştir. İyilik, güzellik, hayır ve kemal adına her ne varsa hepsini kendi nefsinden uzak görmüş ve de bunları Allah Subhânehu'ye tahsis etmiştir. O kendinde eksiklik ve şerden başka bir şey görmez. Nefsini zillet, ihtiyaç ve de boyunu bükük bir halde hisseder. Binaenaleyh kemal sayılabilecek her hang bir şey farz-ı muhal zahirde ona yönelecek olsa, daha yükseğe çıkmak ululuk ve azamet sahibi Cenab-ı Hakk'a ulaşmak için onu bir merdiver olarak görür. Ona göre iyilik, güzellik, hayır ve kemal de böyledir; kendisinin bunlardan bir nasibi yoktur, bunlar ancak onun yükselmesi için merdiven hükmündedir. Bütün emanetler de ehline geri verilecektir. Mesela riyakarlık ve desinler durumunda, bunlardan maksadı meşhur olmak ve de övülmek, yüceltilmek ve de ululanmak değildir. Aksine Hak Teâlâ'nın nimetini izhar etmek, O'nun kendisine olan ihsanını bildirmektir. Binaenaleyh riyakarlık ve desinler olarak görülen şey Hak Teâlâ'ya hamd ve şükür etmenin kendisi olmakta, kınanacak bir davranış olmaktan övülecek bir hale dönüşmektedir. Diğer sıfatlar da böyledir.

Allah Teâlâ buyuruyor ki: "İşte Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir, Allah gafurdur, rahimdir" (Furkan, 70).

Baki selamlar...

56. إِلَى مَوْلَانَا Elli altıncı mektup (Kime gönderilmiştir?) الْمَكْتُوبُ السَّادِسُ وَالْخَمْسُونَ < Şunun (Kime hakkindadır?) فِي بَيَانِ Mevlana Abdulkadir Enbâlî'ye Arifin işi (Kime nispetle?) تَبْلُغُ مَرْتَبَةً Öyle bir mertebeye ulaşır ki, Başkalarına ait kötülüklerinin hükmü olur (Kime nispetle?) يَكُونُ حُكْمُ سَيِّئَاتِ الْآخَرِينَ > Arife nispetle (Kime nispetle?) حَسَنَاتٍ İyilikler olur. >

Allah قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ Teâlâ buyurdu ki: اُولَئِكَ Allah çevirir (Kime nispetle?) سَيِّئَاتِهِمْ Onların kötülüklerini (Kime nispetle?) حَسَنَاتٍ İyiliklere Arifin işi ulaşır (Kime nispetle?) سُبْحَانَهُ Allah BEYÂNİYE Allah عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ Ona salat-u Ve habibinin hürmetiyle وَحُرْمَةِ حَبِيبِهِ

(maksadı) Allah'ın nimetini açıklamak **وَإِعْلَامَ إِحْسَانِهِ** Ve Allah'ın ihsanını bildirmektir **فَكَانَ الرَّيَاءُ وَالسُّمْعَةُ إِلَيْهِ** O kula **سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى** Allah münezzeh ve yücedir *(Nime ihsanı?)* Dolayısıyla (arifin) riya ve şöhreti oldu *(Nce oldu?)* **عَيْنَ حَمْدِ الْحَقِّ وَشُكْرِهِ** Allah'a hamd ve şükürün aynısı **وَتَقْدَسَ تَعَالَى** Allah yüce ve mukaddestir **وَحَرَجًا** Ve ikisi (riya ve şöhret) **وَعَلَى** *(Nereden?)* **الرَّذَالَةِ** Rezil sıfat olmaktan *(Nereye?)* **أَلَى الْمَحْمَدَةِ** Güzel sıfat olmaya **يُذَلُّ** *(Nce?)* **اللَّهُ** Bu kıyas üzeredir. *(Nce?)* **أُولَئِكَ سَائِرُ الصِّفَاتِ** Diğer sıfatlar **هَذَا الْقِيَاسِ** İşte bunlar **وَكَانَ اللَّهُ** *(Neyi?)* **حَسَنَاتٍ** Onların kötülüklerini *(Neye çevirir?)* **سَيِّئَاتِهِمْ** iyiliklere **وَعَفُورًا رَحِيمًا** Çok bağışlayan, çok merhamet eden **وَالسَّلَامُ** Selamlar...